

Jean Monnet Chair
Uniwersytetu Jagiellońskiego

EWOLUCJA WPZiB: OD PROJEKTU EWO DO PLANÓW FOUCHETA

Projekt EWO. Geneza

1. Radykalny wzrost napięcia międzynarodowego, spowodowany
 - przełamaniem przez ZSRR monopolu USA na broń atomową (1949 r.)
 - przejściem władzy przez partię komunistyczną w Chinach (1949 r.)
 - wybuchem wojny koreańskiej (1950)
2. 8.09.1950 r. prezydent Harry Truman zatwierdził projekt Pentagonu, przewidujący ograniczoną integrację militarną w ramach NATO (wspólne struktury dowodzenia i planowania) oraz przyjęcie RFN

Projekt EWO. Założenia

1. 24.10.1950 r. premier Francji Rene Pleven ogłosił plan utworzenia EWO
 - Ustanowienie EWO, a w jej ramach armii europejskiej, w skład której wchodziłyby także siły zbrojne RFN
 - Armia zachodnioeuropejska byłaby zintegrowana na możliwie najniższym szczeblu organizacyjnym (batalionu lub pułku)

Projekt EWO. Negocjacje

1. Od 9.01.1951 r. na wzgórzu Petersberg negocjacje w sprawie planu Pentagonu
2. Od 15.02.1951 r. w Paryżu rokowania nad planem Plevena
3. Konflikt interesów między USA a F, rozwiązany dzięki mediacji GB podczas konferencji MSZ we wrześniu 1950 r. w Waszyngtonie
 - EWO nie może naruszać interesów NATO
 - Włączenie RFN do EWO

TEWO

1. EWO miała być OM. Winna posiadać wspólne organy, wspólne siły zbrojne i wspólny budżet (art. 1)
2. EWO miała realizować cele militarne o charakterze wyłącznie obronnym przy pomocy ESO, zintegrowanych na szczeblu korpusu
3. Automatyczne gwarancje bezpieczeństwa = klauzula sojusznicza (art. 2 par. 2-3)
4. ESO
 - lądowe, lotnicze i morskie siły zbrojne PC
 - poborowi, żołnierze zawodowi lub ochotnicy, jednolite umundurowanie, jednolite metody szkolenia
 - podstawową jednostką integracyjną sił lądowych = korpus złożony z oddziałów piechoty, pancernych i zmechanizowanych PC, z których każdy miałby po ok. 13 tys. żołnierzy
 - lotnicze siły zbrojne, złożone z „grup bojowych” PC, z których każda miałaby po ok. 1300 żołnierzy
 - morskie siły zbrojne złożone z kontyngentów narodowych, na razie bez podanej liczby żołnierzy

TEWO. Przyczyny fiaska

1. 30.08.1954 r. ZN F przyjęło wniosek o wyłączeniu z porządku obrad ratyfikacji TEWO
2. W połowie 1954 r. okazało się, że badania francuskich uczonych nad konstrukcją własnej bomby atomowej rokują nadzieję na końcowy sukces
3. Ta okoliczność postawiła w zupełnie innym świetle wizję ustanowienia EWO i miała decydujące znaczenie dla jego odrzucenia przez F

Unia Narodów Europejskich. Geneza

1. Gaullistowska koncepcja „Europy państw” – instytucjonalizacja współpracy PC w polityce zagranicznej, obronnej i kulturalnej
2. Koncepcja ustanowienia UNE
 - I plan Foucheta (listopad 1961 r.)
 - II plan Foucheta (styczeń 1962 r.)
 - plan Cattaniego

Unia Narodów Europejskich. I plan Foucheta

1. UNE = OM istniejąca ponad WE
2. Koordynacja polityki zagranicznej, obronnej, kulturalnej i naukowej PC
3. Własna aksjologia
4. Odrębny system instytucjonalny
 - Rada
 - Europejska Komisja Polityczna
 - Parlament Europejski (wspólny dla WE i UNE)

Unia Narodów Europejskich. II plan Foucheta

1. UNE = OM istniejąca ponad WE
2. Koordynacja polityki zagranicznej, obronnej, gospodarczej i kulturalnej PC
3. Własna aksjologia
4. Odrębny system instytucjonalny
 - Rada
 - Komisja Polityczna
 - Komitet MSZ
 - Komitet MK
 - Parlament Europejski (wspólny dla WE i UNE)

Unia Narodów Europejskich. Plan Cattaniego

1. UNE = OM istniejąca ponad WE
2. Koordynacja polityki zagranicznej, obronnej, gospodarczej i kulturalnej PC
3. Własna aksjologia
4. Odrębny system instytucjonalny
 - Rada
 - Komisja Polityczna
 - Komisja Obrony
 - Komisja Kultury
 - Parlament Europejski (wspólny dla WE i UNE)

Unia Narodów Europejskich. Stanowisko PC WE

1. I plan Foucheta = odrzucony przez NL
2. II plan Foucheta = odrzucony przez D, I, NL, B, L
3. Plan Cattaniego = odrzucony przez NL, B, L